

Οι τάσεις των «καπετανάτων» μέσα στην κυβέρνηση της Ν.Δ., οι δημόσιες αντιδικίες, οι αλληλοαμφισβητήσεις, δεν έπαψαν ν' αποτελούν τρέχουσα πραγματικότητα και κατά τους 4 μήνες της πρωθυπουργίας Ράλλη. Η σημερινή κυβέρνηση, — προϊόν συμβιβασμού, μετά τη ψηφοφορία στην Κοινοβουλευτική Ομάδα... — διατηρεί τα γνωρίσματα των διαλυτικών τάσεων που την χαρακτήριζαν και πριν μεταβεί στην Προεδρία ο Καραμανλής.

Η ΡΗΣΗ ότι το πρώτο πρόβλημα της Κυβέρνησης Ράλλη είναι ο ίδιος ο έαυτός της, επιβεβαιώθηκε τον τελευταίο καιρό. Όχι μόνο με τη δημόσια αντιπαράθεση Αβέρωφ — Μητσotάκη (στην οποία οι «μπηχτές» εναλλάσσονταν με φιλοφρονήσεις για τα ευγενή κίνητρα, που αναγνώριζε ο ένας στον άλλο), αλλά και με τις πρωτοβουλίες υπουργών, που δημιουργούν την εντύπωση «καπετανάτων».

Ο φιλοκυβερνητικός τύπος σε συχνά του σχόλια, υποστηρίζει ότι οι διαφορές απόψεων, που υπάρχουν και εκφράζονται, σημαίνουν δημοκρατικές αντιγνώμεις, εσωκομματική πολυφωνία και ευρωπαϊκή πολιτική άγνοια.

Αναμφισβήτητο όσο υπερβολή είναι το να παρουσιάζεται κάθε έκφραση γνώμης και υπουργική διαφωνία ως διασπαστική διάθεση, άλλο τόσο δεν είναι παρά υπερασπίσθησις οι διαβεβαιώσεις περί «πλουραλισμού απόψεων».

Το πρόβλημα δεν είναι ότι οι υπουργοί διαφωνούν μεταξύ τους, αλλά ότι αρνούνται να συζητήσουν τις διαφωνίες τους και τις μαθαίνουν οι

Αυτή η κυβέρνηση δεν λειτουργεί...

...και πώς άραγε δά περίμενε κανείς ν' αποδώσει;

Τού
ΜΙΧ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

συνάδελφούς τους από τις εφημερίδες. Για παράδειγμα:

— Ο υπουργός Συγκοινωνιών κ. Ιωαννιωτόπουλος ανακοινώνει την καθιέρωση της πετρελαιοκίνησης σε όλα τα αυτοκίνητα από τις αρχές Οκτωβρίου. Άλλοι αρμοδιότεροι συνάδελφοί του ανακοινώνουν ότι η πετρελαιοκίνηση θα είναι περιορισμένη έκτασης.

— Ο υπουργός Γεωργίας κ. Καλλιόπουλος καλεί τους εμπλεκόμενους ξένων χωρών και συμφωνεί μαζί τους την ανταλλαγή ποσότητας μαλακού σιταριού με γεωργικά μηχανήματα κ.λπ. Την επομένη ο υπουργός Εμπορίου κ. Δημάς δηλώνει ότι όχι μόνο δεν υπάρχουν διαθέσιμες ποσότητες από το σιτάρι αυτής της κατηγορίας, αλλά και έχουν πουληθεί σε καλές τιμές και με συνώληγαν.

— Δύο κυβερνητικά στελέχη από τα τέσσερα, που υπήρχαν και υπάρχουν στο Υπουργείο Συντονισμού, και συγκεκριμένα οι κ.κ. Κοντογεωργής και Παλαιοκρασσάς, αρνούνται να συγκατατεθούν σε διατάξεις, που έχουν μπει από άλλους συναδέλφους τους έτσι ώστε να νομοσχέδια της αρμοδιότητάς τους και δηλώνουν στη Βουλή ότι διαφωνούν σχετικά.

— Ο υπουργός Εσωτερικών κ. Χρ. Στράτος, δεν κρίνει δημόσια ότι επιδιώκει την ανανέωση του σώματος των «επί θητεία» νομαρχών (α-σχετα από κριτήρια και κίνητρα) και την εισαγωγή του θεσμού των μετακλιτών νομαρχών. Χωρίς συνεννόηση, προσκομίζει έτοιμες τις αποφάσεις

του στην Κυβερνητική Επιτροπή, που αμφιδιαδίδουν τα περισσότερα από τα μέλη της. Τελικά ο κ. Στράτος παίρνει πίσω τις υπογραφές του και επαναδιορίζει όλους τους νομάρχες. Ακόμα και κείνους που είχαν κριθεί ελάχιστα ικανοί από το Συμβούλιο Κρίσεως.

Τα παραδείγματα δεν εξαντλούνται εδώ. Ήδη, από τις 18 Ιουνίου ο αρμόδιος υπουργός Προεδρίας κ. Κ. Στεφανόπουλος είχε παραδεχτεί στη Βουλή ότι πολλά από τα νομοσχέδια υπουργών της Κυβέρνησης ψηφίζονται με ατελή και αόριστη διατύπωση δηλαδή δεν είναι γνωστές σε άλλους αρμόδιους υπουργούς οι επιπτώσεις τους.

Φυσικά, από ειρωνική σκοπιά μπορεί να πει κανείς ότι η κυβέρνηση του κ. Γ. Ράλλη δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετική στον τομέα αυτό, από εκείνη της οποίας δηλώνει ότι αποτελεί συνέχεια. Ωστόσο, οι διαφοροποιήσεις στα αίτια είναι σημαντικές.

Αναπαράγωγη
έτσιθελισμού

Οι τάσεις των «καπετανάτων» μέσα στην κυβέρνηση της Ν.Δ., ως τα μέσα του περασμένου Μαΐου, οι δημόσιες αντιδικίες και οι αλληλοαμφισβητήσεις στη λήψη αποφάσεων, οφείλονταν κυρίως στο μεταδεδειγμένο χαρακτήρα της κυβέρνησης εκείνης, λόγω της κ. Κ. Καραμανλής. Τα φαινόμενα αυτά υπολογιζόμενης προεδροποίησης του πολλαπλάσιαζε το γεγονός της ενδοκομματικής διαμάχης γύρω από την διαδοχή στην Πρωθυπουργία και στην Αρχηγία του Κόμματος, στις θεμελιές ή υπερφίλες φιλοδοξίες ορισμένων υπουργών, που περιέμεναν χαϊρέκακα τον καταποντισμό των άλλων.

Ένα τρίτο στοιχείο της διαλυτικής εκείνης εικόνας, ήταν η έλλειψη συνεργασίας και για τον λόγο ότι κάθε υπουργός είχε σαν κριτήριο της δραστηριότητάς του, με πόση ευμένεια θα έδλεπε η θά έπιθυμούσε ο τότε Πρωθυπουργός κάποια εξαγγελία του. «Δεν πάνε να λένε οι άλλοι, έγω έχω την κάλυψή μου», ήταν η συνθησυχαστική απάντηση σχετικά, που υποδύλωνε μία καριερίστικη πολιτική νοοτροπία

ορισμένων, με βάση εκείνο τον πατερναλισμό της κυβερνητικής δραστηριότητας.

Τότε πώς η Κυβέρνηση Ράλλη αναπαράγει τα ίδια φαινόμενα «έτσιθελισμού» των υπουργών της;

Πρώτα - πρώτα η Κυβέρνηση αυτή είναι προϊόν συμβιβασμού, μετά το περίπου ισοδύναμο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στην Κοινοβουλευτική Ομάδα, που σήμερα θεωρείται ότι έχει αισθητά μεταβληθεί. Τόσο, ώστε πολλοί να είσηγούνται στον κ. Ράλλη την ιδέα ενός κυβερνητικού ανασχηματισμού. Όσο, όμως, ο κ. Ράλλης δεν κρίνει σκόπιμη μία τέτοια απόφαση, δεν παύει να συμβαίνει μέσα στην Κυβέρνηση ορισμένοι «ακραϊφείς ραλλικοί» να μη μπορούν να συμβιβαστούν με την ιδέα της συνύπαρξης, προς υπουργούς και υφυπουργούς, που υπονομεύουν την Κυβέρνηση, τους σχεδιασμούς και το μέλλον της.

Αν, όμως, ο κ. Γ. Ράλλης φαίνεται αποφασισμένος να συμβιώσει με την Κυβέρνηση «συμβιβασμού» που αναγκάστηκε να σχηματίσει πριν από τέσσερις μήνες, η τακτική του (προς τα έξω) «κλίματος ηπιότητας», δεν ενθουσιάζει ορισμένους «ακραϊφείς ραλλικούς» υπουργούς, όταν εφαρμόζεται στο σύνολο της κυβέρνησης.

«Δέ φοβούνται τον Πρωθυπουργό ορισμένοι από αυτούς» διαβεβαιώνουν οι βιαστές της άποψης για μία «δυσμενέστερη» κυβερνητική έποπτεία του κ. Ράλλη, που σήμερα προτιμά το «κόμμο» του «εισοροπιστή», το «κουκουλά» στα προβλήματα που δημιουργούν τα «καπετανάτα». Γιατί αυτό

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι βαθύτερη στρατηγική του κ. Ράλλη είναι να «τη θγάλουμε ως τις εκλογές, χωρίς μεταξύ μας προβλήματα και μετά θάλουμε». Άλλοι μιλάνε για κίνδυνο διασπάσεως και περισσότερων

«ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ θερινών διακοπών», είχε χαρακτηρίσει την κυβέρνηση του κ. Γ. Ράλλη ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτευσεως κ. Α. Παπανδρέου. Οι θερινές διακοπές, όμως, ήδη τελείωσαν... Κι η εικόνα που παρουσιάζει η «Νέα Δημοκρατία», τόσο σαν κόμμα, όσο και σαν κυβερνητικό σχήμα, είναι μία εικόνα που πραγματικά... θυμίζει το σκηνικό της έκπομπης «Τά τετράγωνα των αστέρων»!

● Κάθε υπουργός, στο φρούριό του, «αποφασίζει και διατάσσει» ότι νομίζει, χωρίς καμιά προηγούμενη συνεννόηση με τους συναρμόδιους συναδέλφους του.

● Κάθε στέλεχος της παράταξης παίζει το δικό του παιχνίδι, με στόχο τη διεύρυνση της επιρροής του, ή την έγγραφη κάποιος υποθήκης, γιό το μέλλον, στις συνεδρήσεις των ψηφοφόρων.

● Ο ίδιος ο πρωθυπουργός-αρχηγός της Ν.Δ. κρατάει για τον έαυτο του το ρόλο του «πανεπόπτη» και «πυροσβέστη» των αντιδικιών.

● Ο αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως — λένε πολλοί — έχει αναλάβει μία και μόνη αρμοδιότητα: τις ακρόασεις και τη διεκπεραίωση των ρουσφετιών των βουλευτών — χωρίς να δείχνει καμιά ιδιαίτερη διάθεση συνεργασίας με τον κ. Γ. Ράλλη...

«Αν πάμε έτσι, όπως σήμερα, σε λίγο όλοι θα σηκώσουν κεφάλι και θα σαπίσουμε», λένε αυτοί που φοβούνται πώς ο κ. Γ. Ράλλης δεν έχει ακόμη καταφέρει να επιβληθεί στο στελέχη του κόμματος και της κυβερνήσεως του — όσο θάπρεπε...

«Ας θά θγάλουμε πέρα ως τις εκλογές, χωρίς προβλήματα μεταξύ μας και μετά θάλουμε» — φαίνεται να είναι η άποψη του πρωθυπουργού.

★ Από την «άλλη πλευρά του λόφου», στο χώρο της Αντιπολιτευσεως συνεχίζεται αείωστη η διαμάχη για τον «φορέα της αλλαγής» μεταξύ ΠΑΣΟΚ — ΚΚΕ, αλλά και τα διασταυρούμενα πυρά των μικρότερων κομμάτων και ομάδων, γύρω από το πώς θα ήταν προτιμότερο να μεθοδευθεί ο αγώνας για την αφαίρεση της εξουσίας από τη Δεξιά...

Τα «σενάρια» που διατυπώνονται — και διακηρύσσονται — μέχρι σήμερα, τρία χρόνια μετά τις τελευταίες εκλογές, δεν έχουν ουσιαστικά διαφοροποιηθεί, ενώ ελάχιστα περιβώρια άπομένων πιά, ώστε να μπορεί κανείς να προβλέψει κάποια πρόοδο προς την κατεύθυνση της συμπαράταξης των δυνάμεων του προοδευτικού χώρου...

★ Οι αναλύσεις που ακολουθούν, αποπειράονται να περιγράψουν την εικόνα του «πολιτικού τοπίου», μετά τις θερινές διακοπές, τη διάταξη και τις διεργασίες που συντελούνται στους κόλπους των πολιτικών δυνάμεων της χώρας, εν όψει του τελευταίου ΠΡΟ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ χειμώνα...

προστριβών, σε μία τακτική διαφορετική από τη σημερινή.

Μετά τις εκλογές
θα τά πούμε

Υπάρχουν όμως και εκείνοι, που διαβεβαιώνουν ότι ο κ. Ράλλης δεν έχει ακόμα πλήρη συνείδηση της δύναμης που του δίνει η θέση του και η αναμφισβήτητη καθιέρωσή του μέσα στην Κυβέρνηση και το Κόμμα. Αυτοί είναι ανάμεσα στους περισσότερους απογοητευμένους.

«Μά καλά στα υπουργεία, αλλά να μη μπορεί να κάνει αλλαγές στην ΕΡΤ και την ΥΠΕΝΕΔ, που του αντι-στατεύονται;», είναι η άποψή τους.

Αυτοί οι τελευταίοι, που φοβούνται πώς «αν πάμε έτσι, όπως σήμερα, σε λίγο όλοι θα σηκώσουν κεφάλι και θα σαπίσουμε» υποστηρίζουν ότι ο κ. Ράλλης δε μπορεί να επιτύχει στο ρόλο του «πανεπόπτη» και «πυροσβέστη» των αντιδικιών και φιλοδοξιών που έχει διαλέξει.

«Εδώ σ' αυτό το ρόλο δεν πέτυχε ο Καραμανλής με τό κύρος του», υπογραμμίζουν. Η τακτική αυτή δέβαινα επιτείνει το αίσθημα δυσφορίας για τις αποτυχημένες (επί επτά ή έξι χρόνια) διοικήσεις «Οργανισμών, Επιχειρήσεων και Ίδρυμάτων, γιά τα φαινόμενα της πολυθεσίας, της γεροντοκρατίας και τόσα άλλα. Ένα άλλο συνεπόμενο φαινόμενο, είναι να εφαρμόζονται συστηματικά από την κυβερνητική έποπτεία τομείς πολιτικής (όπως το υπουργείο Πολιτισμού), ενώ γιά τις σχετικές αποφάσεις όπως τα διοικητικά συμβούλια, εισπράττει τις άουνητικές εντυπώσεις η κυβέρνηση.

Από την άλλη μεριά, ενώ με έντολη του κ. Ράλλη έχει σταματήσει η υπόθεση των «ρόζ διπλωμάτων» και άλλες, ο κ. Παπαδόγγονας είναι από τους ελάχιστους βουλευτές, που αρνείται συστηματικά κάθε επαφή με τον αρχηγό της παράταξης του και φέρει να σχεδιάζει και να προπαγανδίζει κάθε άλλο παρά το καλό της κομματικής συνοχής.

Ανεξάρτητα όμως από τις παραπάνω έκτιμήσεις, γεγονός παραμένει ότι συχνά - πυκνά ο κ. πρωθυπουργός υποχωρεί απέναντι στο «έβτο» ακόμη

ορισμένων υπουργών, παρά το γεγονός ότι έχει διαφορετική γνώμη. Δύο τέτοιες περιπτώσεις υπάρχουν σε πρόσφατες συνεργασίες του με τον υπουργό Συντονισμού κ. Γιάννη Μητούρα.

Έτσι, άρχισαν οι φήμες να γίνονται δημοσιεύματα και μάλιστα με ασθητές γενικότερες επιπτώσεις.

Σε δημοσίευμα των Τάμης της Ν. Υόρκης την περασμένη Τετάρτη, με υπογραφή του κ. Νικόλας Γκαϊντζ (Έλληνοαμερικανού ηπειρωτικής καταγωγής) υπογραμμίζεται ότι ορισμένοι πολιτικοί σύμβουλοι του κ. Αβέρωφ που λένε να μην προχωρήσει σε οποιαδήποτε ενέργεια «γιατί όσο παρμένει ο κ. Ράλλης στην εξουσία, τόσο θα γίνει εμφανές ότι δεν είναι μία αρκετά ισχυρή προσωπικότητα».

Γιά όσους πιστεύουν στα ήγετικά προσόντα του κ. Ράλλη και στην προοπτική ότι «μετά τις εκλογές θα τά πούμε», οι διαπιστώσεις αυτές δεν κρίνονται αντικειμενικές. Καί έχουν την επιχειρηματολογία τους. Έτσι σε γενικές γραμμές, θα πρέπει κανείς να παραδεχτεί ότι η τακτική του «ήπιου» πολιτικού κλίματος, της έντεχνης ρυμούλκησης προς το μέρος του των περισσότερων «αντιραλλικών» και της αδιαμφισβήτητης σήμερα ηγεσίας του, ο κ. Ράλλης έχει προσπορίσει πολύ περισσότερα ωφέληματα απ' όσα θα περίμενε κανείς πριν τρεις ή τέσσερις μήνες. Ένας πρόχειρος απολογισμός το αποδεικνύει. Όλες οι διαδοσεις και τα ένδεχόμενα μία ενδοκομματικού κλυδωνισμούς μέσα στη Βουλή και το Κόμμα, γιά διασπαστικές προθέσεις και γιγάντωση της ακροδεξιάς, γιά πλήρη άποτυχία στους οικονομικούς σχεδιασμούς, γιά «θερμό» αντιπολιτευτικό καλοκαίρι, αποδείχθηκαν τουλάχιστον ύποπτοι.

Επιπλέον, με βάση τα παραδείγματα των δημοσίων διαβιβασμών άνωμα στην Κυβέρνηση και την Αξιωματική Αντιπολιτεύση στις 24 Ιουλίου και στις αρχές Σεπτεμβρίου, μπορεί κανείς να έπιστημώσει ότι το ήπιο πολιτικό κλίμα (όσο κι αν δεν αποτελεί μία έπεξεργασμένη πολιτική στρατηγική του κ. Ράλλη) δεν άνηκε όριστικά στο παρελθόν. Καί πώς, αντίθετα, εξακολουθεί να διακρίνει τις σχέσεις κυβερνητικής ηγεσίας ΠΑΣΟΚ μία άδρότητα συμπεριφοράς, παρά τις καταστάσεις έντονης διαφοροποίησης. Αυτή η έκε-